

hel Række nye Stater, og at dette i Virkeligheden har svækket de europæiske Folkeslag overfor den øvrige Verden, det fremhæves ogsaa af de Folk herhjemme, der staar paa den Side og særlig beskæftiger sig med disse Spørgsmaal. Jeg mener, at denne Kritik i alt Fald er noget overdreven. Der er opstaaet Statssamfund, som tæller fra 10 til 30 Millioner Mennesker, og ingen vil vel paastaa, at saadanne Statssamfund ikke skulde have Muligheder for at leve et selvstændigt Liv som Nation og som Stat, baade nationalt og økonomisk. Der kunde maaske være langt mere Anledning til at se paa Skandinaviens Balkanisering, for vi har her Stater, der kun rummer fra 3 til 6 Millioner Indbyggere. Denne Balkanisering er ganske vist gammel, og jeg ved godt, at det endnu ikke er opportunt at tale om en Forandring i dette Forhold, endskønt der her i Tinget jo udkastes de største Problemer; saaledes hørte vi i Gaar det ærede Medlem Hr. Fraenkel tale om et Toldforbund for Europa, noget, der sikkert ligger ret fjernt. Der kunde maaske være mere Anledning til at tale om et Toldforbund for Skandinavien, og dermed er man jo inde paa den politiske Skandinavisme, som man næsten ikke har turdet tale om siden 1864, da den politiske Skandinavisme, som man sagde, blev begravet; den Skandinavisme, vi senere har haft, har jo udfoldet sig under mere abstrakte Former.

Det er dog et Spørgsmaal, om ikke Tiden nu er inde til et nærmere Samarbejde mellem de skandinaviske Stater, jeg tror i alt Fald, det er en hel Del mere nærliggende end i Øjeblikket at tale om Europas forenede Stater eller blot om en mere intim Samvirken mellem de europæiske Stater i økonomiske Spørgsmaal, endskønt ogsaa dette kan have sin meget store Betydning. Det er givet, at jo snævrere et Toldomraade er, des mere generende kan Toldbeskyttelsen virke, og jo større Omraade et Toldforbund har, des mere nærmer man sig Frihandel. Der er da heller ingen Tvivl om, at dette ogsaa vilde blive Tilfældet, hvis man fik et skandinavisk Toldforbund, vi vilde da mindre mærke Toldbeskyttelsens generende Karakter.

Der er da ogsaa ledende svenske Mænd, der i den senere Tid er begyndt at tale om dette Spørgsmaal, og det var maaske ikke af Vejen heller, om vi fra dansk Side skænkede det nogen Interesse. Jeg vil endda sige, at kunde vi udvide denne Plan til ogsaa at omfatte et Neutralitets-Forsvarsforbund, saa vilde vi være naaet endnu et væsentligt og betydningsfuldt Skridt frem

paa den praktiske Skandinavismes Omraade. Vi er jo i de skandinaviske Lande Tilhængere af den samme Politik, af den absolutte Neutralitet, vi ønsker alle at leve i det bedst mulige Forhold til vore Naboer, og man skulde mene, at naar dette er Tilfældet, saa skulde der vort Slægtskabsforhold i øvrigt taget i Betragtning, dog være Muligheder ogsaa i den Henseende. Jeg tror f. Eks. ikke, det vilde falde vanskeligt for det danske Venstre at samarbejde med det svenske Socialdemokrati om en fælles Ordning af det nordiske Neutralitetsforsvar, og det er ogsaa meget muligt, at dette vilde paavirke det danske Socialdemokrati i Retning af en mere almen Opfattelse af dette Spørgsmaal.

Det er disse to Ting, jeg mener, vi burde begynde at beskæftige os med, naar vi ser ud over Danmarks Grænser. Jeg tror, de vilde faa en overordentlig Betydning ogsaa for vort Land, og skulde en partipolitisk Fraseflom samtidig derved gaa nedenom og hjem, saa vilde der saamænd ikke være nogen større Ulykke forbundet dermed. Jeg tror ikke, at vor Tid, i alt Fald kun meget vanskeligt, vil kunne stille sig videregaaende Opgaver end disse med Hensyn til det skandinaviske Samarbejde, men det er paa den anden Side Opgaver, som vi kan overse, og som ikke i nogen fremtrædende Grad vilde øve Indflydelse paa de enkelte Staters Selvbestemmelsesret, hele Lovgivningsarbejdet, hele det finansielle Liv indenfor de enkelte nordiske Stater vilde kunne gaa sin Gang uhindret af dette her. Der siges, at vi herhjemme undertiden er konservative i daarlig Forstand, og vi er det maaske ogsaa i Ængstelsen for at vove os ind paa det her nævnte Omraade, men jeg tror, at Tiden nu er inde til, at vi begynder at beskæftige os med det.

Hvad der ellers har været et Emne for de fleste Talere under Finanslovbehandlingen, er naturligvis de store Statsudgifter og de høje Skatter, som adskillige Talere har krævet nedsat, og der har været talt om Nedsættelser her og dér. Der er ogsaa talt om Nedsættelse for Tjenestemændene, idet man navnlig har hæftet sin Opmærksomhed ved Konjunkturtillægget, der var givet under noget andre Forudsætninger end den nuværende Tilstand, og som man derfor kunde ønske afskaffet. Jeg vil sige om hele dette Spørgsmaal, at jeg tror, vi maa vende tilbage til den Tanke, at Pristallet bliver det grundlæggende for hele Lønfastsættelsen. Om der saa skal ske en Reform med Hensyn til det, der ligger til